

ПРИВІТАННЯ

учасників Всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Українське суспільство в пошуках відповідей на виклики сучасності: світоглядний рівень осмислення»

Шановні учасники конференції!

Як сучасна Україна, так і сучасне людство в цілому відчувають доленосні виклики історії. На перший погляд, можна сказати, що така ситуація існувала в будь-яку епоху. Але деякі із сучасних викликів, без перебільшення, мають ознаки безпрецедентності.

Виклик передбачає подвійну дію: слухати і відповідати.

В людському світі спостерігаємо багатоманітність викликів. Може бути виклик на допомогу, може – на спілкування, може – на двобій. У філософії історії А. Дж. Тойнбі, з якої і увійшла у філософсько-науковий дискурс метафора «виклику-відповіді», виклик – це насамперед перепона для суспільного прогресу, нагальна проблема, яка вимагає вирішення. Якщо ми чуємо виклик про допомогу – треба допомогти, якщо про комунікацію – треба спілкуватися, якщо про двобій – битися. Якщо ми чуємо фундаментальний виклик-проблему, який волає до нас з непередбачуваних глибин світової історії – то чого вимагає він від нас? Він вимагає інтелектуально-творчих зусиль.

Але виклик будь-якого різновиду вимагає від нас мужності, чесності та відкритості. З мужністю повинні розуміти ми його смисл. Чесно ми повинні зважити свої сили. А бути відкритими означає не ховатись перед викликом, не робити вигляд, буцім-то ми його не чуємо.

Зовсім не випадково, що конференція, присвячена викликам сьогодення, відбувається в Одесі. Нашому місту завжди була притаманна відкритість: і в торговому, і в культурно-психологічному, і в певному метафізичному сенсі. І Одеса завжди була ширим і мужнім містом. Вона з честю відповідала на численні виклики непро-

стої історичної долі, вистояла і розквітла, даючи влучну відповідь на будь-який виклик.

Я бажаю учасникам конференції поєднати в своїй комунікації якості відкритості, щирості і мужності. Але оскільки це філософська конференція, насамперед побажаю її учасникам мудрості.

Нехай геній нашого життєстверджувального міста надасть вашій мудрості імпульс оптимізму!

Сергій КІВАЛОВ

Президент
Національного університету
«Одеська юридична академія»,
доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України,
академік НАПН України

МЕТАФІЗИКА АНТРОПОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ. ОСОБИСТІСТЬ В СИТУАЦІЇ АНТРОПОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ

Гарькавець С.О.

*Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля (Україна, м. Сєверодонецьк),
професор кафедри психології та соціології,
доктор психологічних наук, професор,*

КРИЗА СОЦІАЛЬНОЇ НОРМАТИВНОСТІ ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ

Соціально-нормативна регуляція, як відомо, виникає з необхідності надати людині певні дозволи, зробити впорядкованими й обмеженими наявні індивідуальні прояви її активності, які спочатку іноді, а потім усе частіше вступають у суперечку з інтересами спільноти. Центральним елементом таких упорядкувань та обмежень виступають норми або загальні приписи бажаної соціальної поведінки індивідумів.

Натепер ми спостерігаємо значні поліваріації соціально-нормативної регуляції та постійні спроби зневолювати існуючі норми, замінити їх новими. Проте, в якому напрямку відбуваються такі зміни та чи не призведуть такі «соціально-нормативні інновації» до повного заперечення існуючих цивілізаційних правил існування, до визначеного Ф. Фукуямою [3] «кінця історії» – ми тільки можемо здогадуватися.

Існує значне різноманіття наукових підходів до того, що таке «норма» або «нормативне». Іноді виявляється значно зручнішим дати визначення патологічному, ненормативному, девіантному, злочинному, ніж здоровому, нормативному або правовому. Проте, наш аналіз засвідчив, що на теперішній час існує кілька основних підходів до розгляду поняття «норма» у теоретичному сенсі [1]. Так, норма розглядається у якості феномену, який змістовно визначається як відбиття *ідеалу (зразку), середньостатистичного прояву, функціонального оптимуму, ефективної форми пристосування до умов навколишнього*